

Kring problemet McCarthy

Den berömda amerikanske radiokommentatorn Elmer Davis har i ett utmärkt, nyligen utgivet arbete (*But We Were Born Free*) diskuterat bakgrunden till problemet McCarthy. Hur är det möjligt att senatorn från Wisconsin — gång efter annan överbevisad om rena skurkstreck och den grövsta lögnaktighet — kunnat jämte sina många gelikar i miniatyrformat vinna betydande publicitet och ett betydande följande i det land vars författning och traditioner i den medborgerliga friheten ser ett omistligt värde?

En förklaring är att skilda politiska tendenser — det vore missvisande att tala om åsikter — här funnit en samlingspunkt. McCarthy inger sympati hos isolationisterna, som avskyr England och Frankrike endast något mindre än Ryssland, hos de konservativa (bland dem flera stödjande kapitalister), som i kommunism och socialism ser ungefär samma sak och som i regeringspolitik sedan tjugualet, även Eisenhowers, spårar en farlig radikalism, hos antifeminister och fackföreningsfiender, hos machiavellister, som vill begagna kommuniststrukturen för att nå makt. Men härtill kommer folk som lever i fruktan, okunnighet och hat och därför lyssnar till alla misstankor och skräckprofetior, som till hela sin psykiska hållning är redo till förföljelser. Dessa andligen och till stor del även materiellt fattiga har vid skilda tillfällen bildat resonansbotten för våldsamma och vetlösa agitationer. De stödde det främlingshatande Know-nothing-partiet för över hundra år sedan, de var kärnan i det nya Ku Klux Klan, som med sin hätskhet mot katoliker, judar, negrer och liberaler svepte över Södern och Mellanvästern ännu för trettio år sedan. Då denna bottensats piskas upp av skickliga propagandister, av "andens begravningsentreprenörer", för att bruka Trumans uttryck, uppstår risk för en förvriddning av den amerikanska demokratin — knappast för denna demokratis undergång.

Davis uppskattar, med full in-

sikt om det tvivelaktiga i sådana uppskattningar, detta psykiska proletariat till 15 à 20 miljoner. Han går inte in på frågorna varför gruppen är så stor, om den är större eller mindre än i europeiska länder, hur den socialt är sammansatt. Det är vanskliga frågor, som gärna besvaras med lösa generaliseringar av marxistisk eller psykoanalytisk typ. En synpunkt som ligger nära till hands för var och en med någon kunskap om Amerika skall här nämnas. Konformismen är i detta land större än i de europeiska demokratierna, kanske beroende på att med invandringen följt ett särskilt behov av formande och anpassning. Att vara lik grannarna, det synes i högre grad än exempelvis hos oss uppfattas som det enda nödvändiga. Därmed följer en art av antiintellektualism, eller rättare av misstro mot den självständiga intelligensen. Det är inte den lysande antiintellektualism i insiktens och trötthetens tecken som förkunnats av de förrådiska klerkerna, utan en oreflekterad och självfallen aversion mot det avvikande och egenartade, som med all rätt befaras spira ur fritt tänkande. Denna likformighetens aggressiva enfald har uppmuntrats av de politiska och religiösa ledarna, som i demokratins namn kurtiserar genomsnittet och medelmåttan, alltför ofta med en berättigad känsla av frändskap. Där har McCarthyismen en av sina tillgångar, och att beteckna intellektuella som "eggheads" har blivit en av rörelsens värmande metoder. Genidyrkan är svår, men kretindyrkan är värre; dess spridning är en av de traditionella svagheter i amerikansk debatt, trots de storartade vetenskapliga och litterära insatserna. Delvis beror detta på att partisystemet av gammalt har nödgat politikerna att lika mycket vädja till personer som till åsikter — den tilltalande sidan i inriktningen (den visserligen ofta i praktiken misslyckade inriktningen) på karaktär och moral i amerikansk politik.

Att McCarthy, och i mindre grad andra republikanska och demokratiska senatorer, fått en så framträdande position i hetskampanjen beror till en icke ringa del på mera tekniska omständigheter. Kongressutskottets självständighet och rätt att anställa förhör har i många fall varit av uppenbart värde; inte sällan har grova missbruk inom förvaltningen och även inom enskilda organisationer och företag avslöjats genom en djäv och tilltagsen utskottsordförande. Under de senaste åren har emellertid McCarthy och hans kolleger använt sina befogenheter som utskottsledare med en exceptionell hänsynslöshet; även om de inte överskridit författningens formella bestämmelser, har de inkräktat på exekutivens område i strid med den maktfördelningsteori på vilken författningen bygger. Och de har gjort det för att främja sina egna politiska intressen genom beskyllningar och misstänklighetsgöranden av den mest gemena art. Kongressutskottet har på detta sätt blivit ett slags extraordinära domstolar, som visserligen inte kan döma till straff, men som — utan varje bevisning eller på de mest eländiga indicier — kan beröva en person hans goda namn och rykte och i många fall hans levebröd. Utan en ändring i bestämmelser eller praxis tenderar utskottet som undersökningsorgan att bli en skamfläck på det amerikanska statskicket.

"Vad en senator säger är alltid nyheter." Det är, påpekar Davis, en av anledningarna till att McCarthy och hans ställbroder fått en så oerhörd publicitet. Detta gäller inte minst de bästa tidningarna, som håller på grundsatsen att referaten skall vara objektiva och fullständiga samt att tidningens åsikter blott skall komma fram på ledarplats. Följden blir att en av McCarthy framförd anklagelse ofta un-

Här

der feta rubriker sprids över hela unionen utan att ens påtagliga osanningar samtidigt blir brännmärkta; sedan kanske en ledare efter några dagar talar om att McCarthy ljugit som vanligt. Det har därför hävdats att tidningarna måste ändra sina referatmetoder; det blir kanske nödvändigt att varje gång McCarthy refereras erinra om att han är en ökad lögnare och sannolikt också ljugit i det relaterade fallet. Det är svårt att fastställa någon regel som här tillgodoser både kravet på nyheter utan färgläggning och kravet på reell upplysning av läsarna. Dess bättre blir problemet ytterst sällan aktuellt i vårt land; endast kommunisterna ljuger lika oförfärat som McCarthy, de har ringa publicitet, och folk vet vad de går för.

Med tilltalande ilska vänder sig Davis mot de före detta

kommunister som spelar så stor roll i hetskampanjen. Deras "enda anspråk på trovärdighet är att de förut tillhört en organisation av lögnare". De anser att endast de vet vad kommunismen är och hur den skall bekämpas; de föraktar både kommunister och folk som inte varit kommunister. I själva verket uppbärs deras förföljelsete av samma mentalitet som en gång gjorde dem till leninister eller stalinister eller trotskister. "Hur länge skall dessa exkommunister och exsympatisörer missbruka tålmodet hos det väldiga flertal som hade förstånd nog att aldrig bli kommunister eller sympatisörer? För tjugu år sedan sade de oss precis motsatsen till vad de säger nu, men de var lika säkra då som nu på att de ägde den enda nyckeln till frälsning och att de som inte trodde så skulle gå till evig fördömelse. Man blir uttråkad."